

908 förskollärare svarar om förskolan i Stockholms stad

Liberalerna i Stockholms stadshus har under våren 2018 skickat ut en enkät till 2700 förskollärare i Stockholms stads kommunala verksamheter. Enkäten var öppen för svar mellan den 22 april och 9 maj 2018. 908 förskollärare har svarat på enkäten.

Staden har primärt rådighet över de kommunala förskolorna, som är organiserade under Stockholms 14 stadsdelsnämnderna. Därför har vi i denna undersökning valt att fokusera på de kommunala förskolorna.

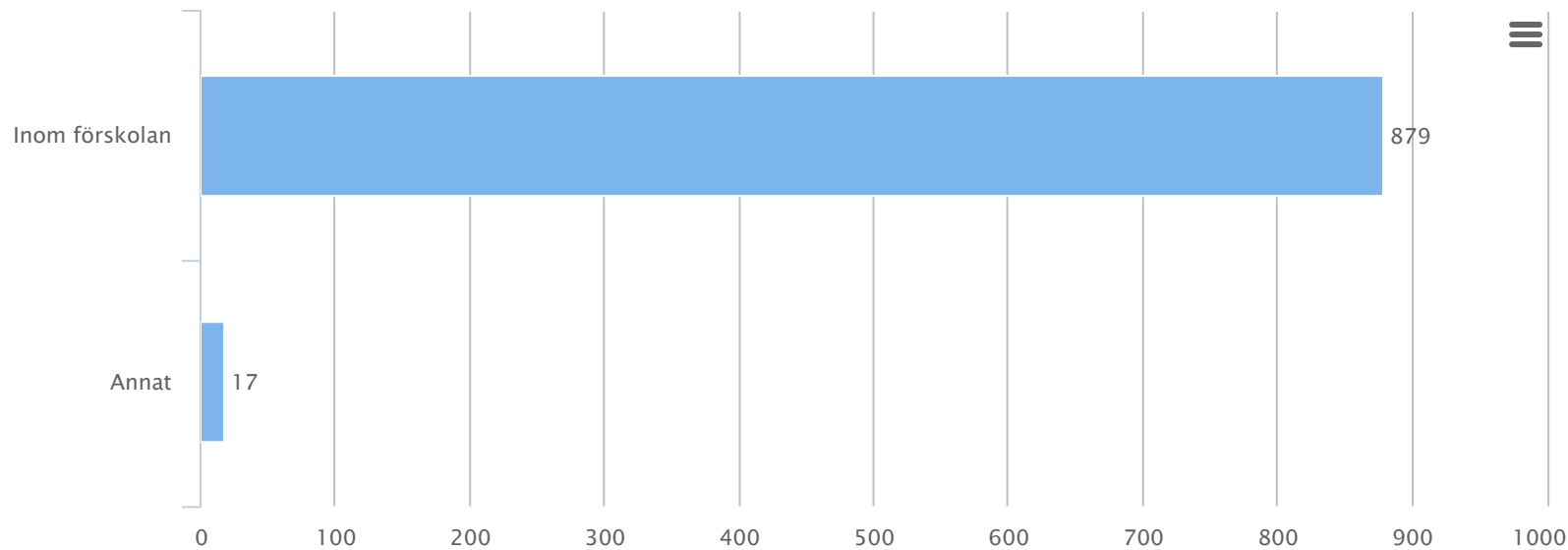
Bakgrundsfakta om Stockholms förskolor: 49 547 barn var inskrivna i förskola i Stockholm år 2017, enligt Skolverkets databas Jämförelsetal. Av dessa gick 20 200 (41 procent) i fristående förskola eller pedagogisk omsorg 2017, enligt Utbildningsnämndens verksamhetsberättelse 2017.

Vi ställde 13 frågor. Fråga 1-3: information om den som svarade på enkäten, arbetsområde, geografiskt område och antal år i yrket. Fråga 4: arbetssituationen i förskolan och hur den har förändrats. Fråga 5: förskollärarnas konkreta förslag för att öka tiden till den pedagogiska verksamheten. Fråga 6: den ekonomiska situationen i förskolan. Fråga 7: rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga. Fråga 8: barngruppernas storlek. Fråga 9: om man har övervägt att sluta. Fråga 10: den generella utvecklingen i förskolan. Fråga 11: utsatthet för hot och våld. Fråga 12: förändringar för att förbättra förskolan.

Frågorna presenteras nedan. Denna rapport har gjorts direkt i enkätverktyget och resultaten har inte bearbetats. På de frågor där fritextsvar lämnades har ett urval presenterats i denna rapport, med anledning av att det lämnades en stor mängd svar. Alla fritextsvar har lästs och tagits i beaktande. Liberalerna vill särskilt tacka för alla svar på fråga 12, där förslag på förändringar för att förbättra förskolan lämnades.

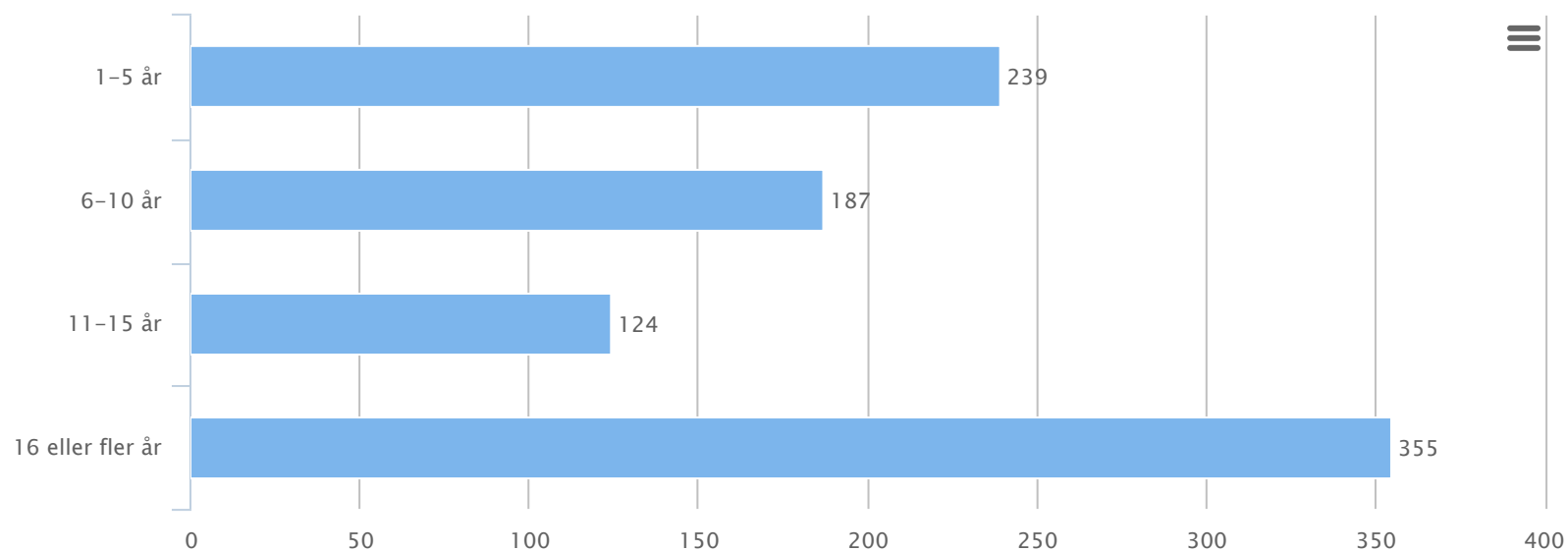
Vem svarade på enkäten? Fråga 1-3

1. Var är du huvudsakligen aktiv som förskollärare idag?

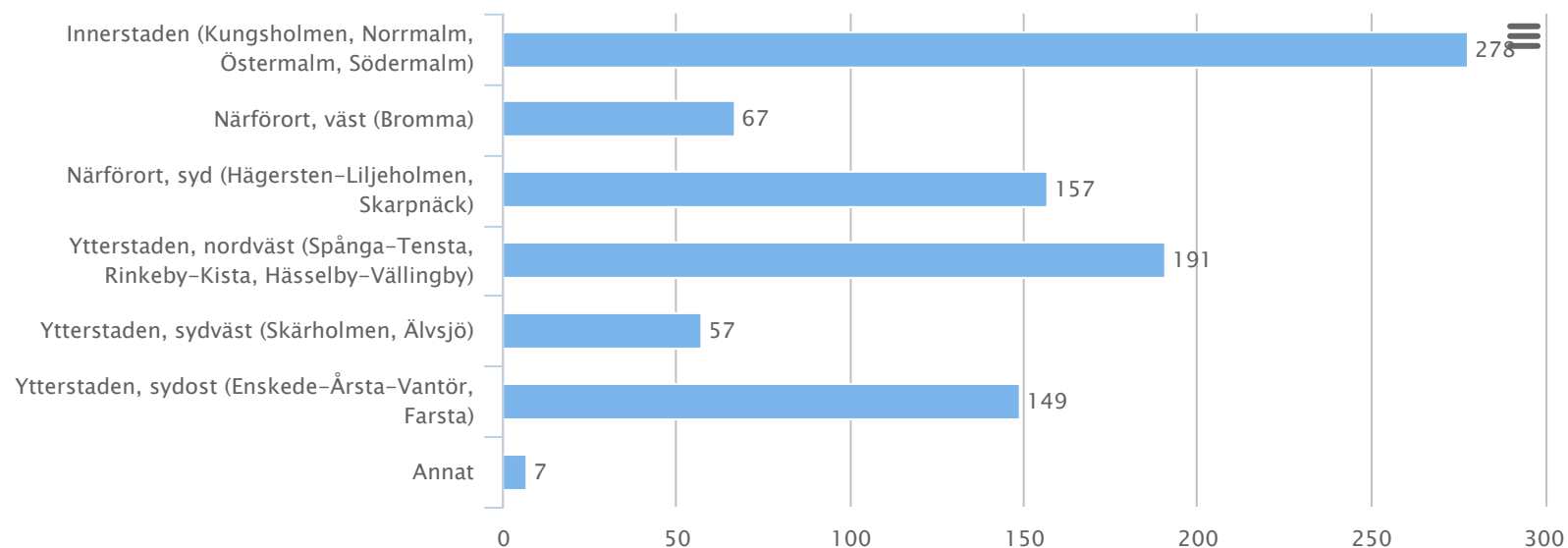
Majoriteten av de svarande arbetar idag aktivt som förskollärare inom förskolan.

2. Hur länge har du varit verksam som förskollärare?

Av de svarande har 39 procent arbetat som förskollärare 16 eller fler år, medan 27 procent arbetat i yrket i mellan 1 och 5 år.

3. Var är du huvudsakligen verksam geografiskt?

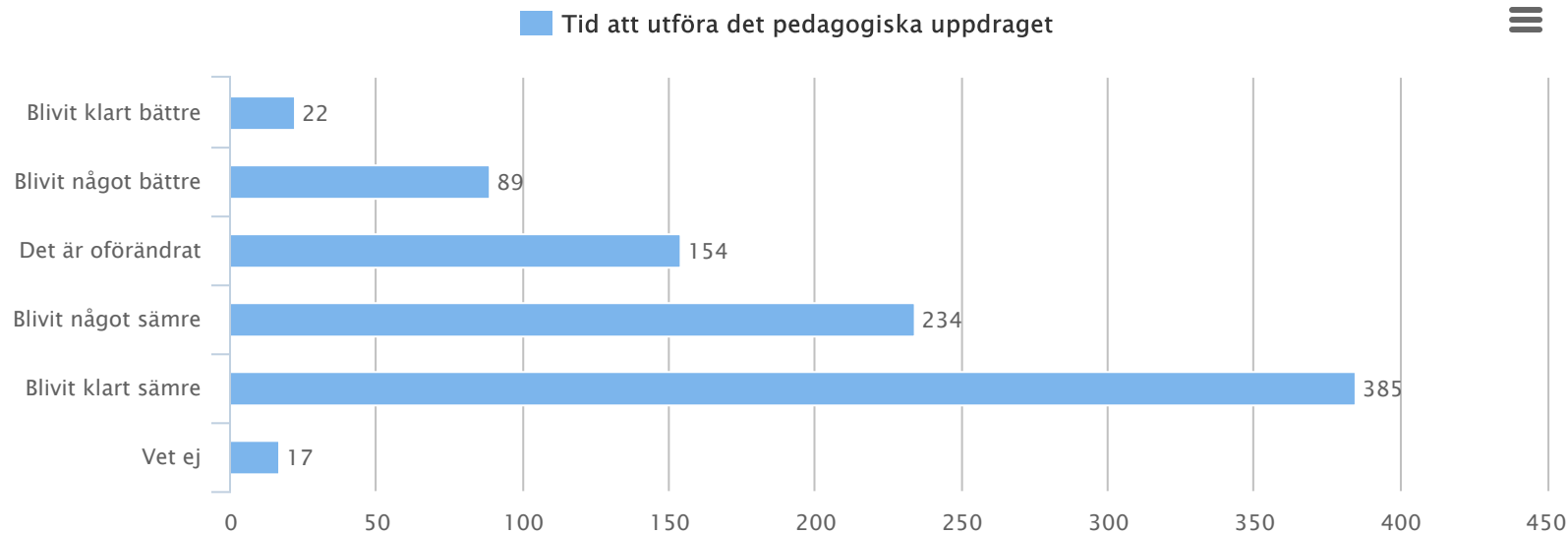
31 procent av de svarande arbetar i någon av de fyra innerstadsdelarna medan 44 % arbetar i ytterstaden.

Kategorierna innefattar flera stadsdelar, för att garantera anonymiteten för de svarande. Då områdena är indelade geografiskt är inte befolkningmängden lika mellan områdena, det finns därmed fler eller färre förskolor och förskolelärare i de olika geografiska områdena.

Arbetsituationen

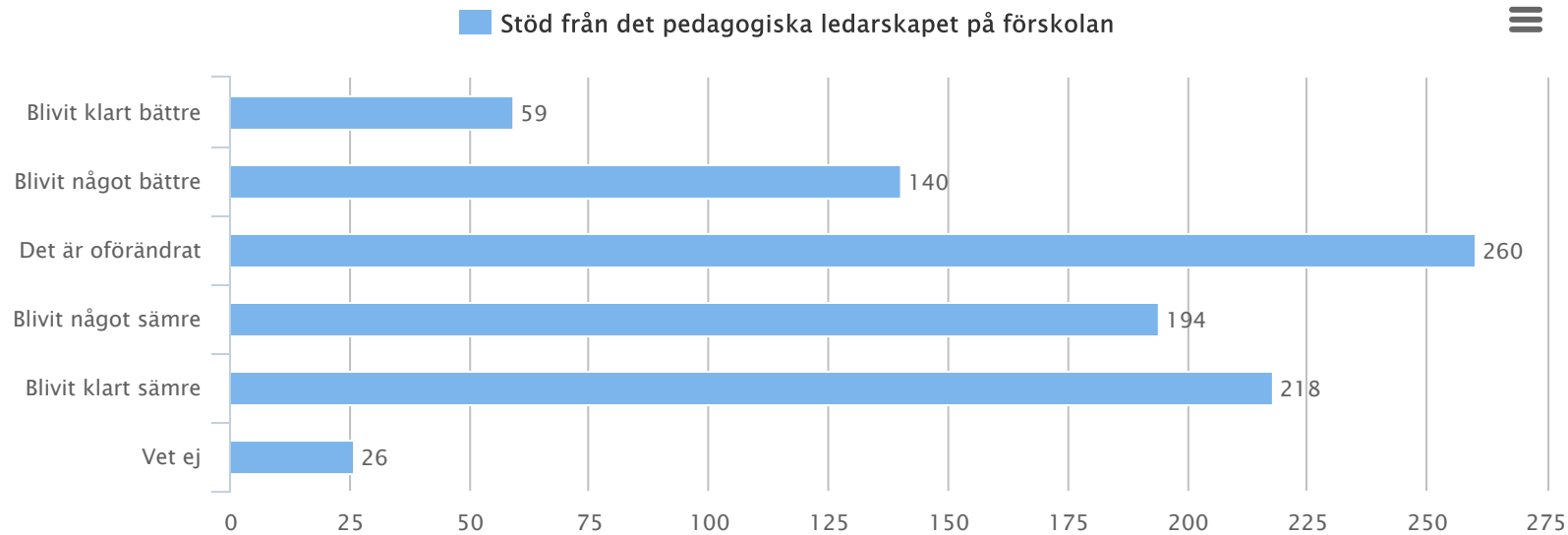
Här ställde vi fem frågor om hur den upplevda arbetsituationen förändrats de fyra åren. För varje fråga anges svaret på en skala från "Blivit klart bättre" till "Blivit klart sämre".

4. Hur anser du att din arbetsituation har förändrats de senaste fyra åren när det gäller:

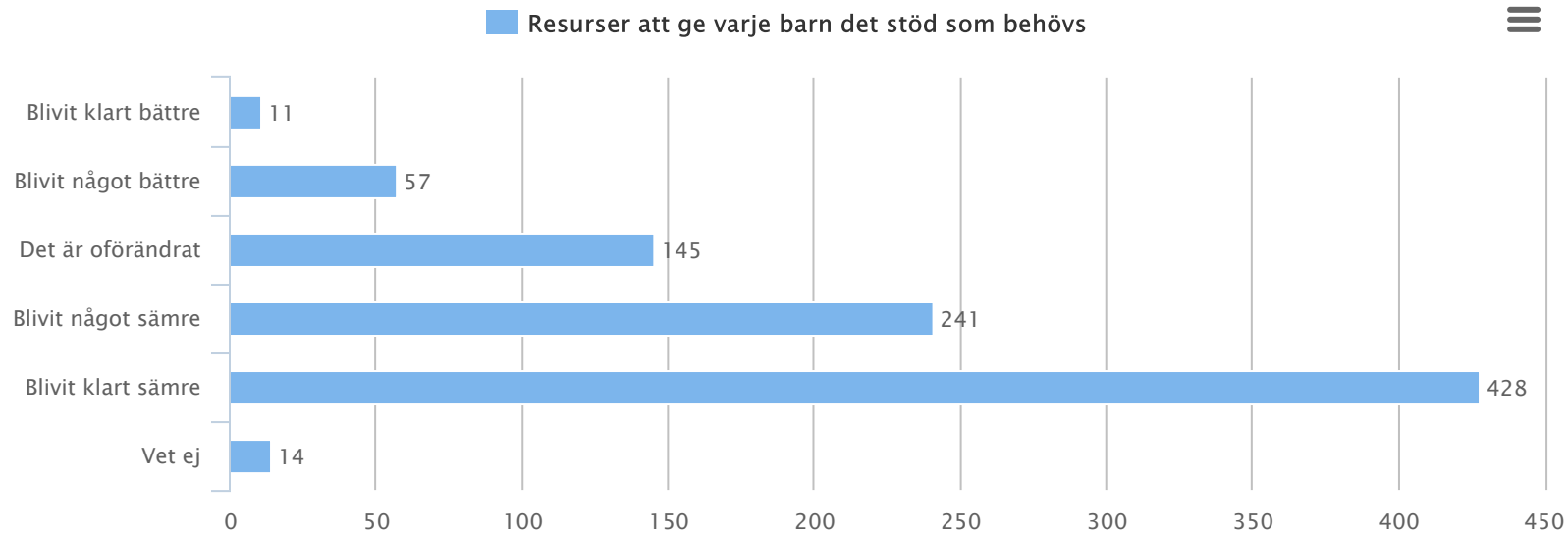
69 procent anser att arbetsituationen avseende tid att utföra det pedagogiska uppdraget har blivit något eller klart sämre de senaste fyra åren. 12 procent anser att det har blivit något eller klart bättre.

4. Hur anser du att din arbetssituation har förändrats de senaste fyra åren när det gäller:

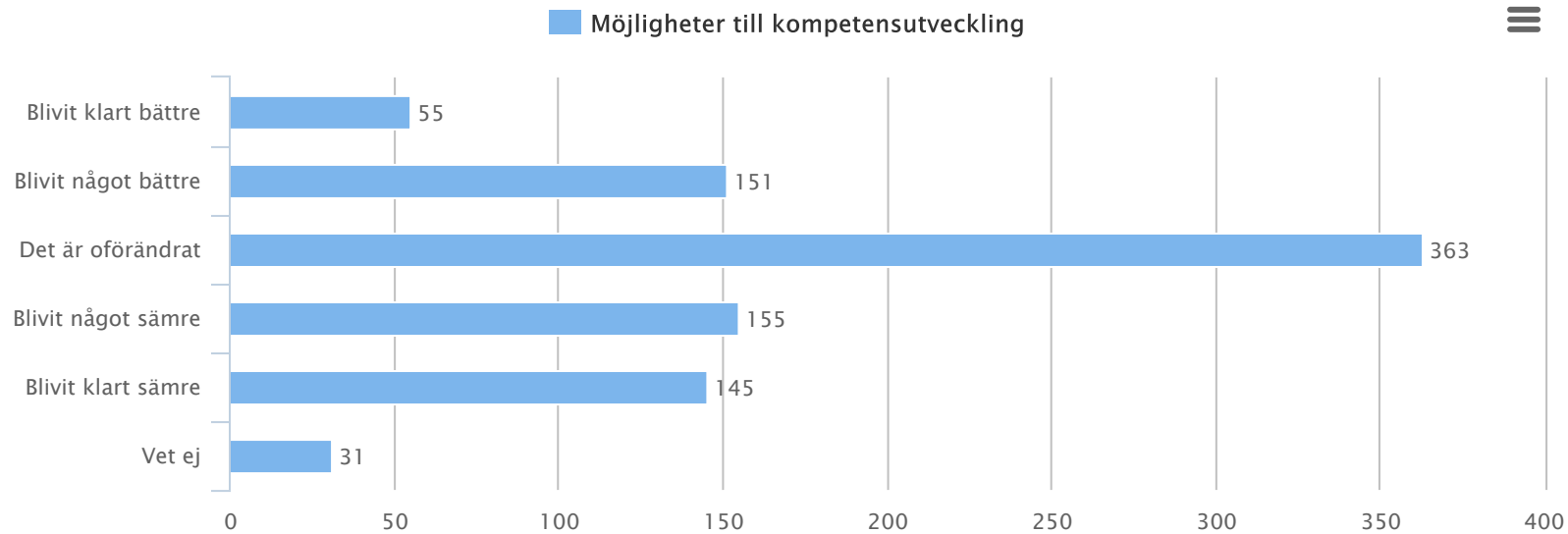
46 procent anser att arbetssituationen avseende stöd från det pedagogiska ledarskapet på förskolan blivit något eller klart sämre de senaste fyra åren. 22 procent anser att det blivit något eller klart bättre.

4. Hur anser du att din arbetssituation har förändrats de senaste fyra åren när det gäller:

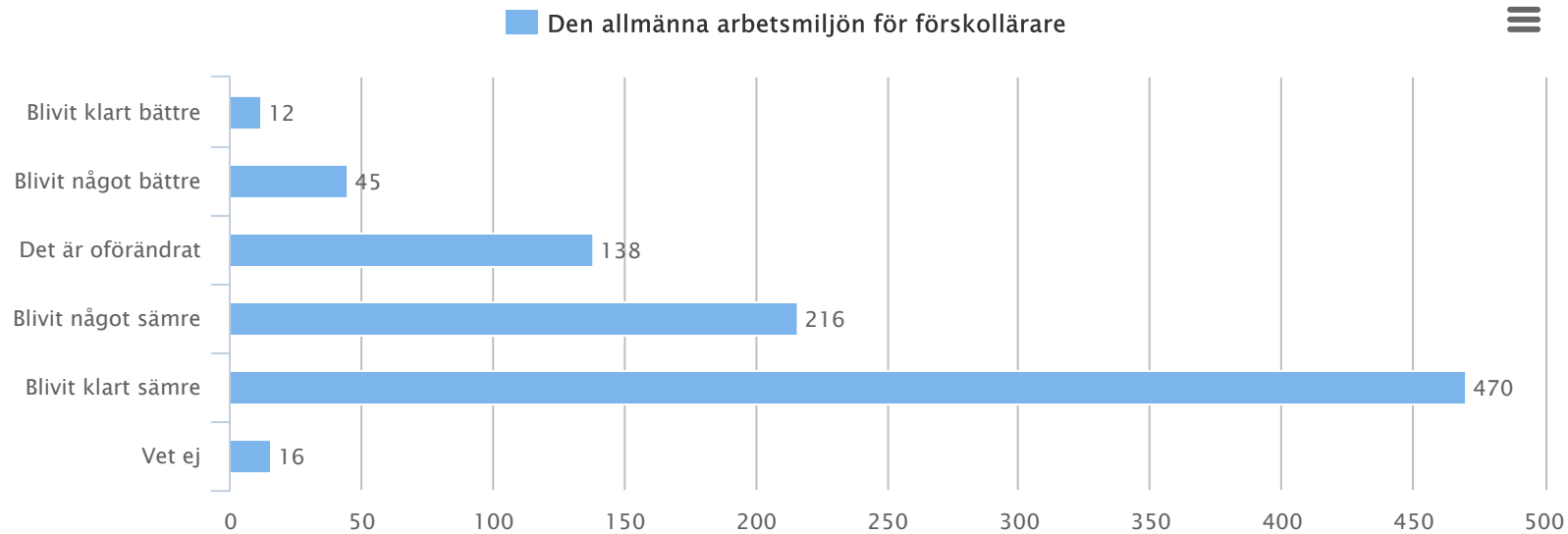
75 procent anser att arbetssituationen avseende resurser att ge varje barn det stöd som behövs blivit något eller klart sämre de senaste fyra åren. Endast 8 procent anser att det blivit något eller klart bättre.

4. Hur anser du att din arbetssituation har förändrats de senaste fyra åren när det gäller:

33 procent anser att arbetssituationen avseende möjligheter till kompetensutveckling blivit något eller klart sämre under de senaste fyra åren. 23 procent anser att det blivit något eller klart bättre.

4. Hur anser du att din arbetsituation har förändrats de senaste fyra åren när det gäller:

76 procent anser att den allmänna arbetsmiljön för förskollärare blivit något eller klart sämre de senaste fyra åren. 6 procent anser att det blivit något eller klart bättre.

Vad anser förskollärarna ska göras för att öka tiden för pedagogisk verksamhet?

5. Vad anser du att staden borde göra konkret för att öka tiden som du har för den pedagogiska verksamheten?

förskollärare (156) Minska (162) s (204) mer (214) tid (216)
inte (285) till (348) barn (405) r (431) p (438) för (599)
och (731) att (867) ska (143) Mindre (136) förskolan (132)
barngrupper (111) barngrupperna (110) alla (108) personal (107)
får (105) ta (104) behöver (100) f (100) barnen (99) pedagoger (95)

Här frågade vi förskollärarna "Vad anser du att staden borde göra konkret för att öka tiden som du har för den pedagogiska verksamheten?" och de kunde svara i fritext. Det inkom en stor mängd svar, som inte alla kan presenteras i den här rapporten. Här presenteras ett urval av dem:

"Skriv in planeringstiden i lokala avtal. Ta bort rätten till heltid för barn till arbetslösa och föräldralediga. Inför riktlinjer så att vårdnadshavare måste lämna ett schema (för vistelsetiden) som överensstämmer med verkligheten, till förskolan. Genom att förbättra vår arbetsmiljö blir staden en mer attraktiv arbetsgivare och det kommer i längden öka möjligheten att rekrytera förskollärare."

"Tid att ta ut sina pauser. Vi jobbar utan pauser knappt att man får ut sin rast. Tid till pedagogisk utvecklingstid schemalagt annars får man inte ut den tiden vilket skapar stress och pedagoger som mår dåligt."

"Mindre barngrupper, mera resurser/ vikarier som kan täcka upp för pedagoger som inte är på plats."

"Allt beror på de stora barngrupperna! Mindre barngrupper, mer tid att ge varje barn det den behöver."

"Tillsätta personal så vi lärare får göra de vi ska dvs lära ut. Lite som i skolan. Ge förskolor resurser så vi kan tas bort från golvet och kunna planera."

"Införa planeringstid för förskollärare. lika i hela staden, oavsett var du arbetar. pedagogisk tid för förskollärare i barngrupp mellan 9-14 (15)"

"Fler personal per barngrupp. Mindre antal barn i grupperna. Ta bort kringuppgifter för pedagoger såsom disk, städning, beställningar. Anställ vaktmästare som kan hjälpa att sätta upp hyllor så vi slipper göra själva. Anställ fler vikarier/gör det billigare att ta in vikarier. Fokusera på vad som blir BRA för barnen-inte vad ett arbetslag KLARAR av. Tydliggör arbetsfördelning mellan chefer och förskollärare, förskollärare och barnskötare."

"Ska vi kunna ha en pedagogisk verksamhet måste det finnas tid att göra pedagogiska dokumentationer, reflektera, ordna en tilltalande och lärorik miljö för barnen. Detta gör vi genom att ha fler personal på plats. Det är tyvärr svaret på de flesta frågorna vad gäller förskolan och hur vi ska få den att lyfta."

"Minska barngruppernas storlek så att det finns tid att möta varje barn och reflektera över varje individs lärande. Med fler barn på samma yta uppstår fler konflikter och mycket av den tid som bör gå åt till projektinriktat arbete, givande möten tillsammans med barnen och att bygga nära, trygga relationer går åt till att lösa konflikter som uppstår. Med mindre avbrott för konflikthantering får vi mer givande projekt, tryggare barn och en högre kvalitet på vår verksamhet. Detta möjliggör även för att lösgöra tid för reflektion inom arbetslaget vilket driver verksamheten framåt - detta är annars något som ofta får falla till förmån för barnens trygghet."

"Ökade resurser för att kunna anställa fler, framförallt förskollärare. Säkerställa pedagogisk reflektionstid för arbetslagen. Öka resurserna för barn som behöver stöd."

"Förskollärarnas planeringstid behöver ökas och dras av från schemat på ett tydligt sätt så att planeringstiden inte försvinner till andra arbetsuppgifter i barngrupp."

"Förskollärarnas tid behöver regleras, det ska inte råda några tvivel om hur mycket pedagogisk utvecklingstid en förskollärare ska ha. Det ska vara lika över hela staden, och förväntningarna på förskollärarnas arbetsinsats måste anpassas till tiden de har att utföra sitt uppdrag."

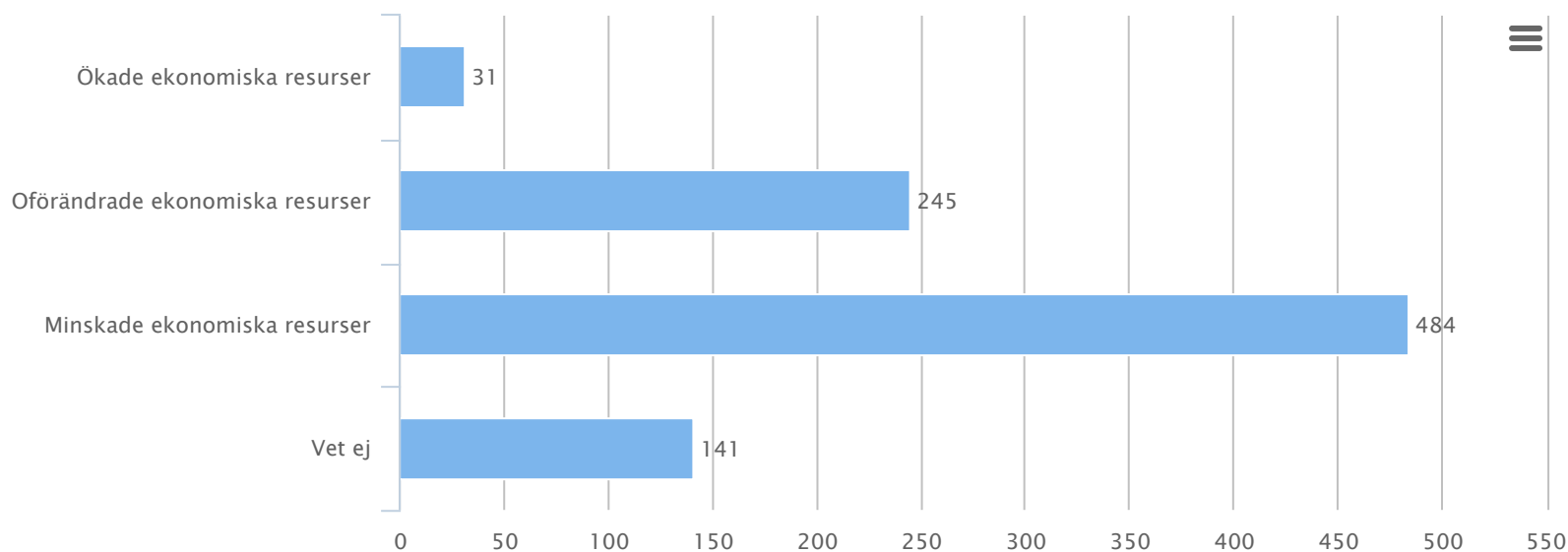
"Det behövs en rad saker. Dels behövs överenskommelser kring pedagogisk utvecklingstid. Att skapa en organisation som sätter där det ges tid för förskollärarens uppdrag. Detta klarar inte att göras på varje stadsdel utan behöver ske centralt över stan. Det behövs räknas på antal barn per förskollärare och ha mått som påtalar hur lärartätheten ska se ut. Barngrupperna behöver bli mindre för att skapa möjlighet att alla barn får goda förutsättningar. "

"Mindre barngrupper, fler pedagoger, färre ströuppdrag."

"Förkorta tiden för barn till föräldrarlediga igen, 9.00-15.00. Som läget är just nu är det väldigt många barn kvar till 16.30, men få i personalen. Ibland kan situationen kännas ohållbar."

Den ekonomiska situationen

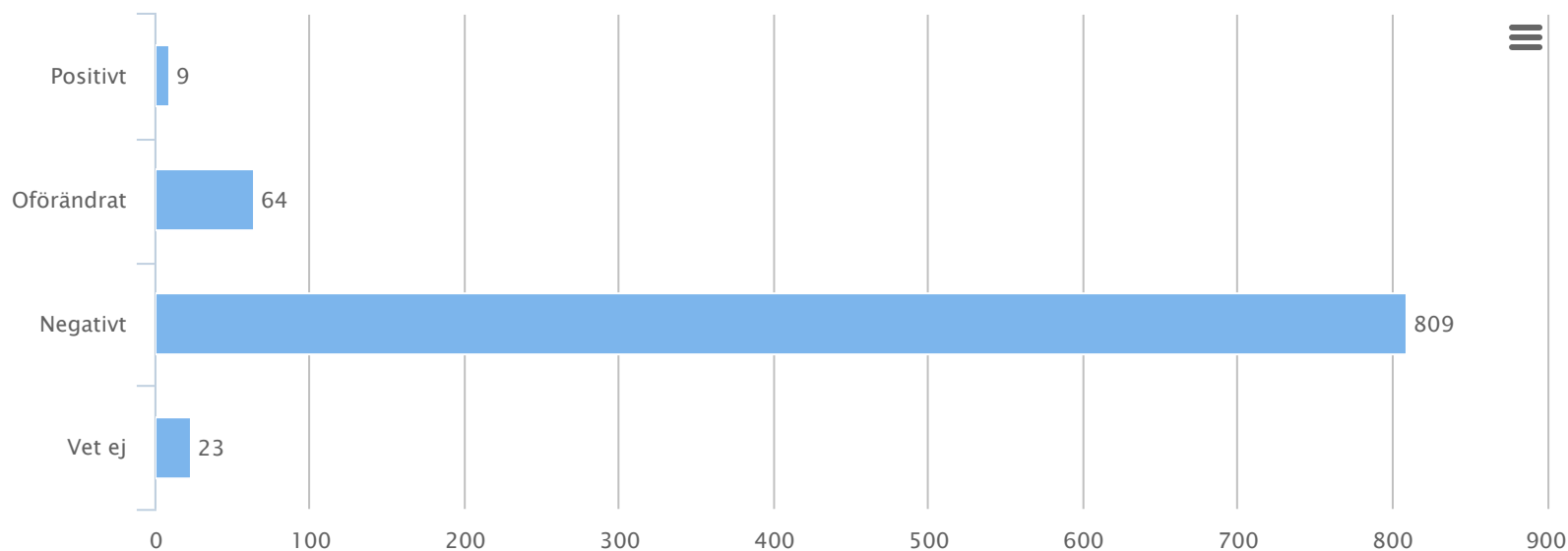
6. Anser du att den verksamhet du är verksam vid under de senaste fyra åren i huvudsak fått:

54 procent anser att verksamheten de arbetat i fått minskade ekonomiska resurser under de senaste fyra åren. Endast 3 procent anser att verksamheten fått ökade resurser.

Rätt till heltid för föräldralediga

7. Hur anser du att rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga påverkat förutsättningarna på din förskola?

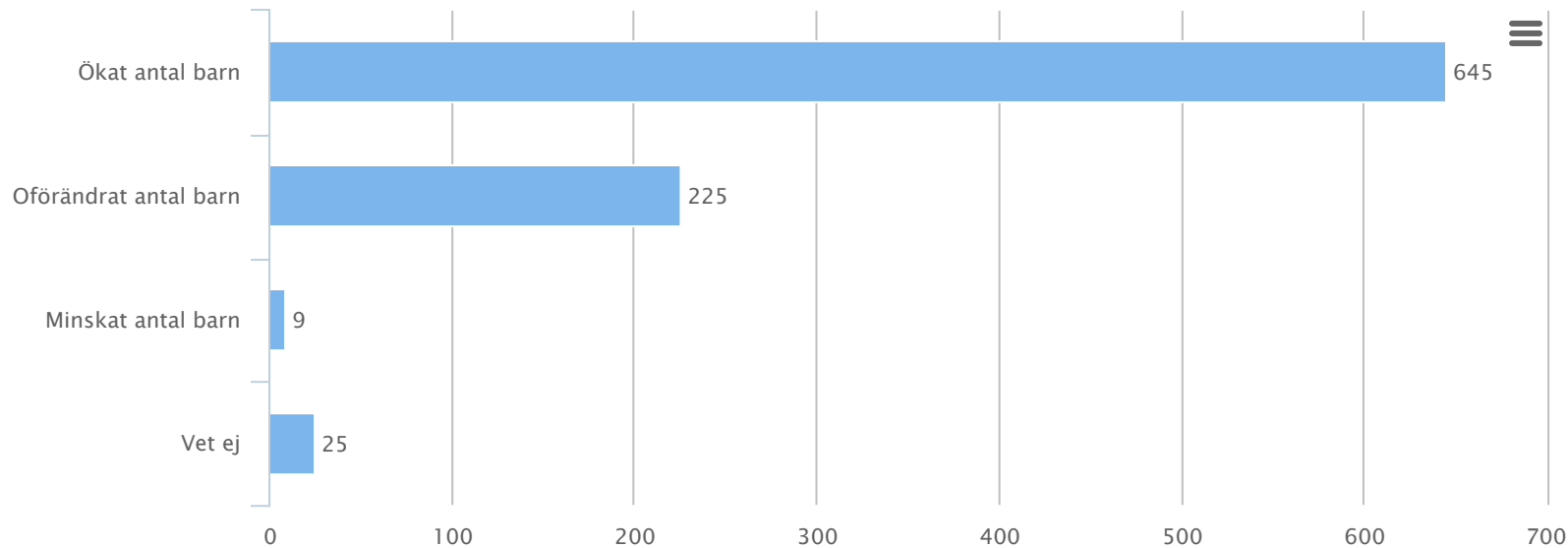

Nästan nio av tio, 89 procent, anser att rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga påverkat förutsättningarna på deras förskola negativt. Endast 1 procent anser att reformen påverkat förutsättningarna positivt.

När heltidsreformen infördes av majoriteten i slutet av 2016 så gjordes det utan att extramedel sköts till för att öka personalresurserna för de barn som nu gick från deltid till heltid i förskolan. Många förskolelärare har efter det berättat om ökat antal barn under större delen av dagen, särskilt på eftermiddagarna.

Barngruppernas storlek

8. Hur upplever du att antalet barn per grupp förändrats de senaste fyra åren?

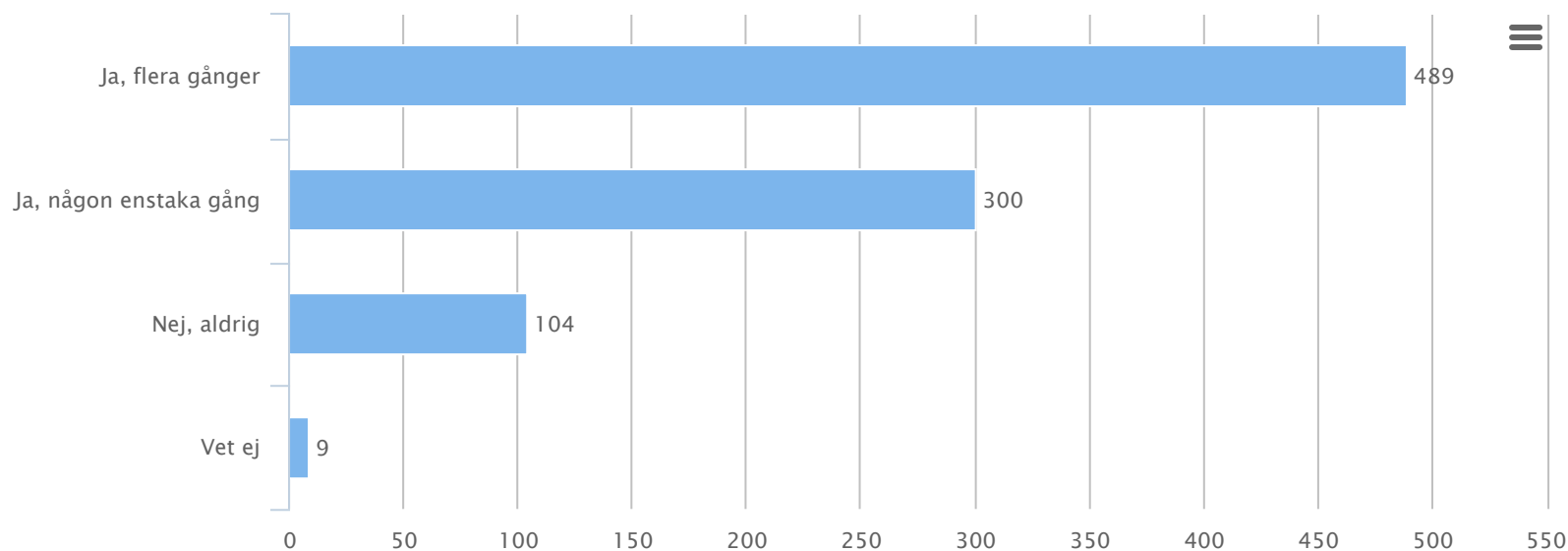

71 procent upplever att antalet barn per grupp har ökat de senaste fyra åren. Endast en procent upplever att gruppstorlekarna minskat.

Statistik från stadens interna ledningssystem, LIS, visar att barngruppernas storlek ökat i sju av stadens fjorton stadsdelar mellan 2014 och 2017. Samtidigt har personaltätheten minskat i nio av fjorton stadsdelar mellan samma år, vilket betyder att färre medarbetare ska bemanna upp i barngrupperna.

Har förskollärarna övervägt att sluta?

9. Har du under din tid som förskollärare i Stockholms stad övervägt att sluta som förskollärare i kommunen?

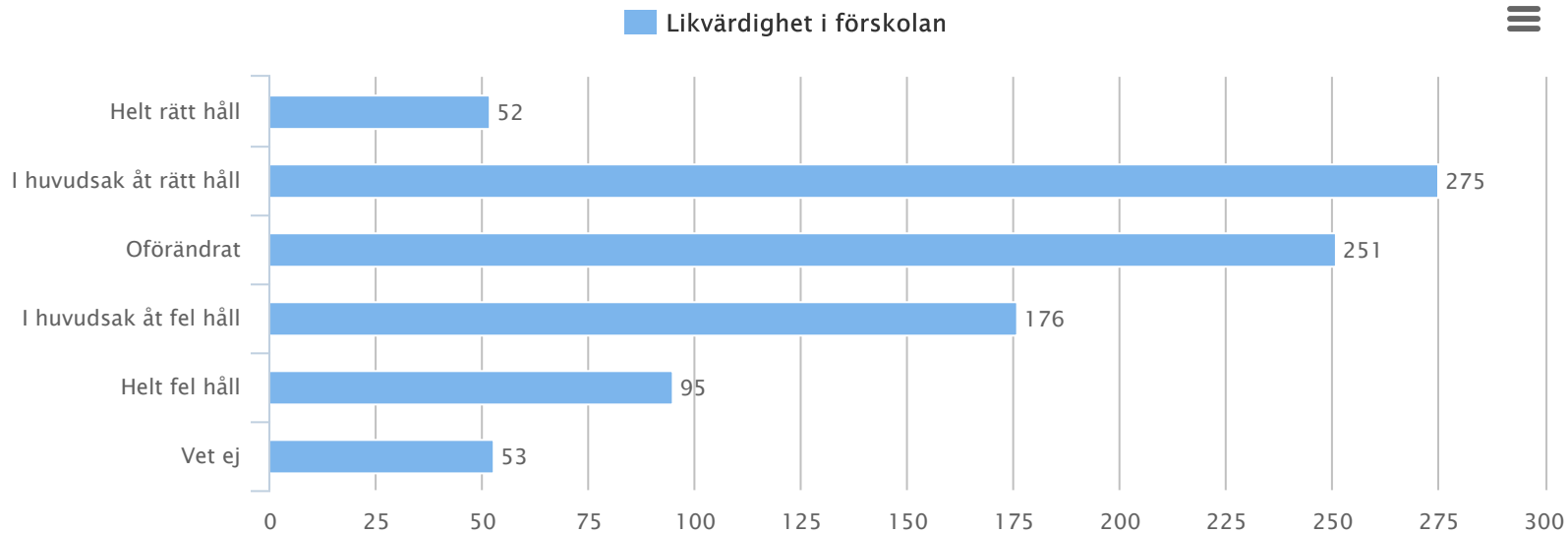

87 procent av förskollärarna har övervägt att sluta som förskollärare i kommunen. 12 procent har inte övervägt detta.

Hur ser utvecklingen ut?

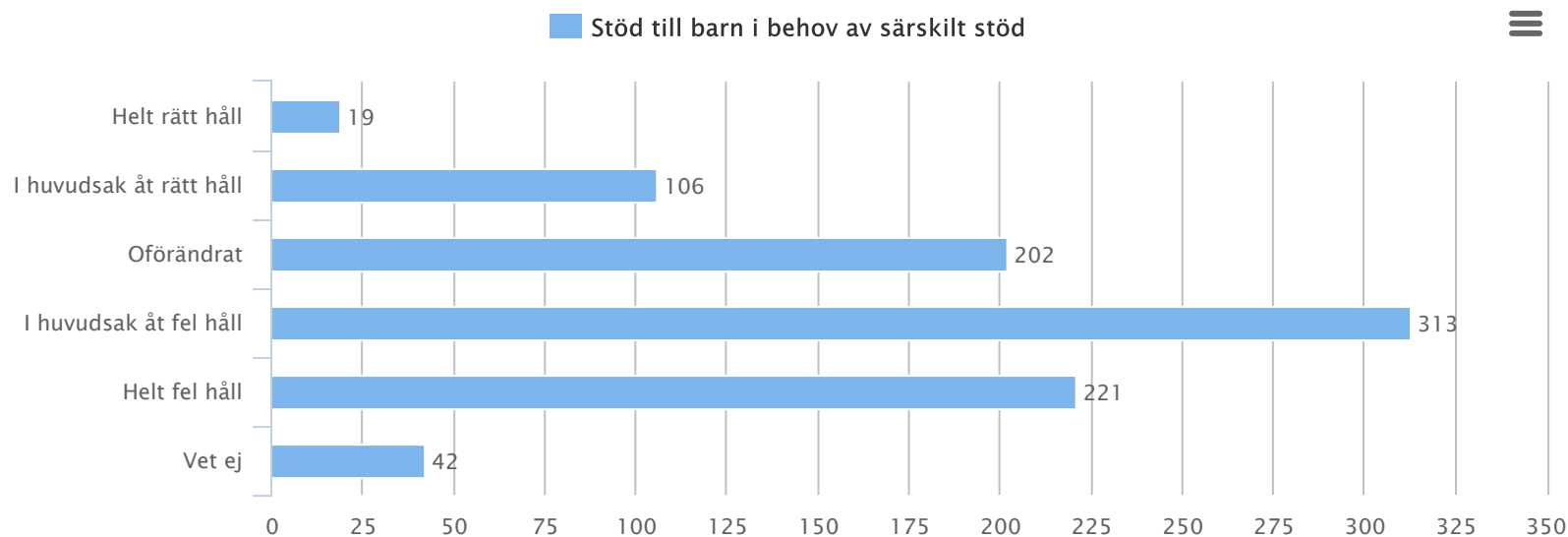
Här ställdes fyra frågor om förskolans utveckling i allmänhet. För varje fråga kunde utvecklingen värderas på en skala med fem alternativ på varje fråga, från "Helt rätt håll" till "Helt fel håll".

10. Hur anser du generellt att förskolan i Stockholm har utvecklats de senaste åren, när det gäller:

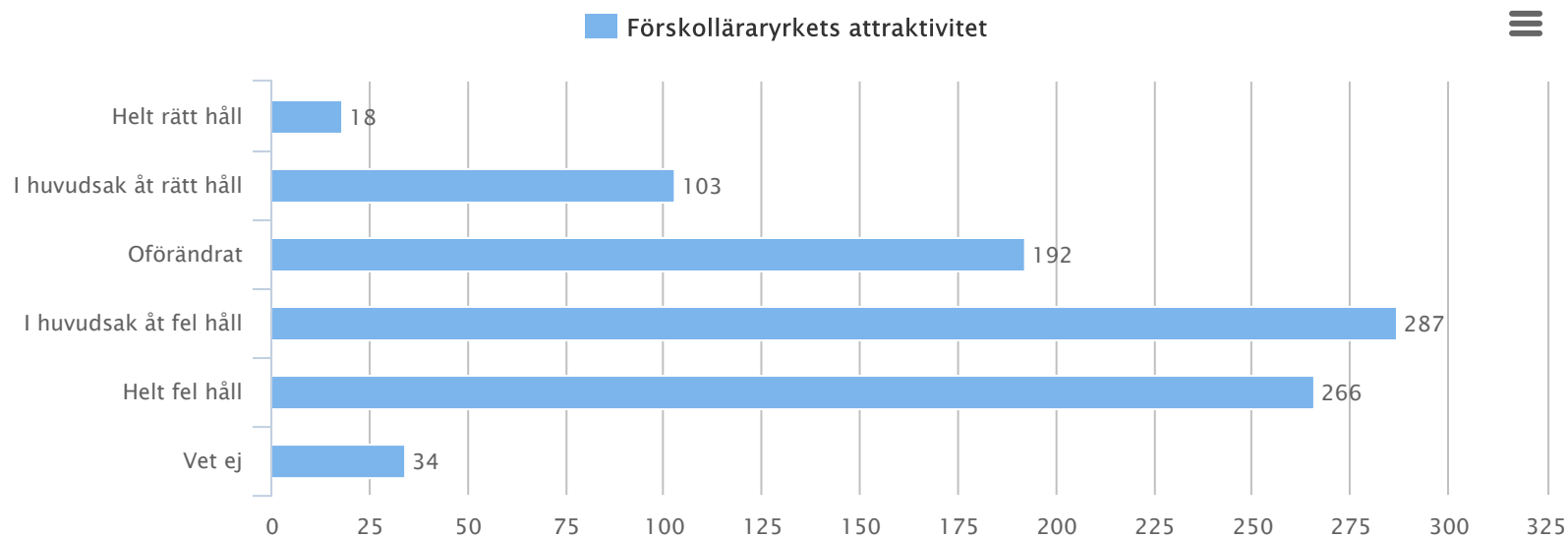
36 procent anser att förskolan i Stockholm de senaste åren utvecklats åt i huvudsak eller helt fel håll, medan 30 procent anser att förskolan i Stockholm utvecklats åt i huvudsak eller helt rätt håll.

10. Hur anser du generellt att förskolan i Stockholm har utvecklats de senaste åren, när det gäller:

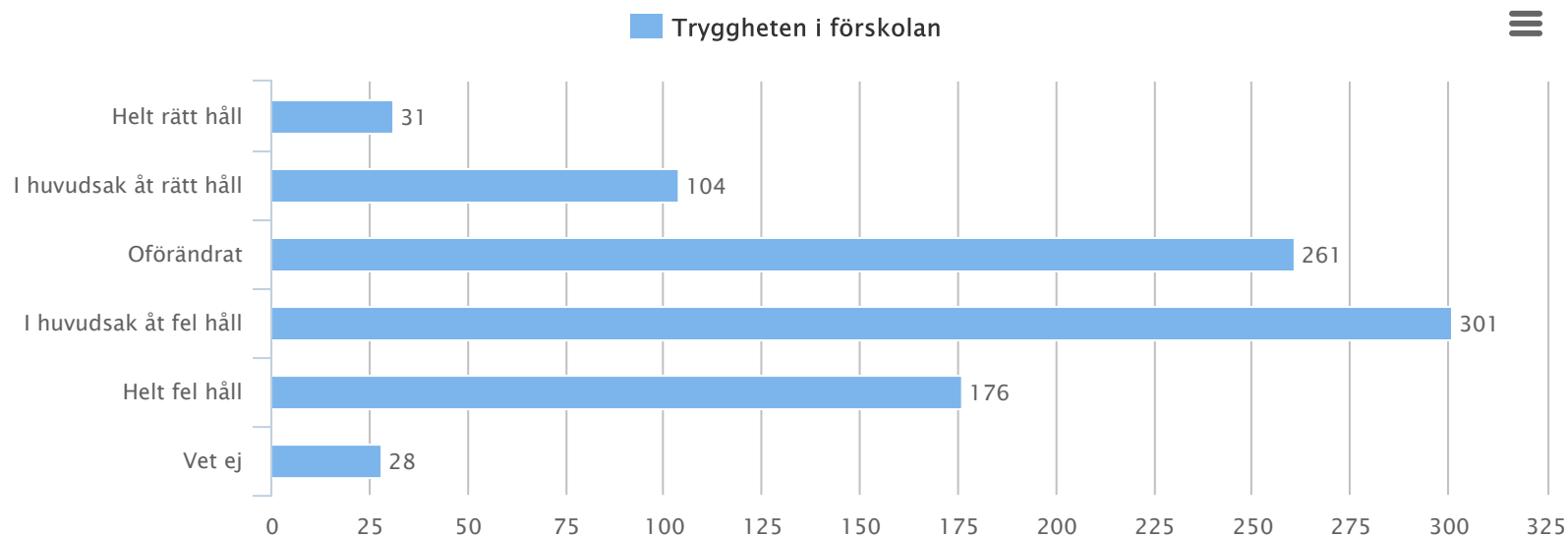
59 procent anser att stödet i barn till behov av särskilt stöd i huvudsak eller helt har utvecklats åt fel håll. 14 procent anser att stödet utvecklats åt i huvudsak eller helt rätt håll.

10. Hur anser du generellt att förskolan i Stockholm har utvecklats de senaste åren, när det gäller:

61 procent anser att förskolläraryrket blivit mindre attraktivt i Stockholm (huvudsak och helt fel håll) de senaste åren. Endast 13 procent anser att förskolläraryrkets attraktivitet förbättrats.

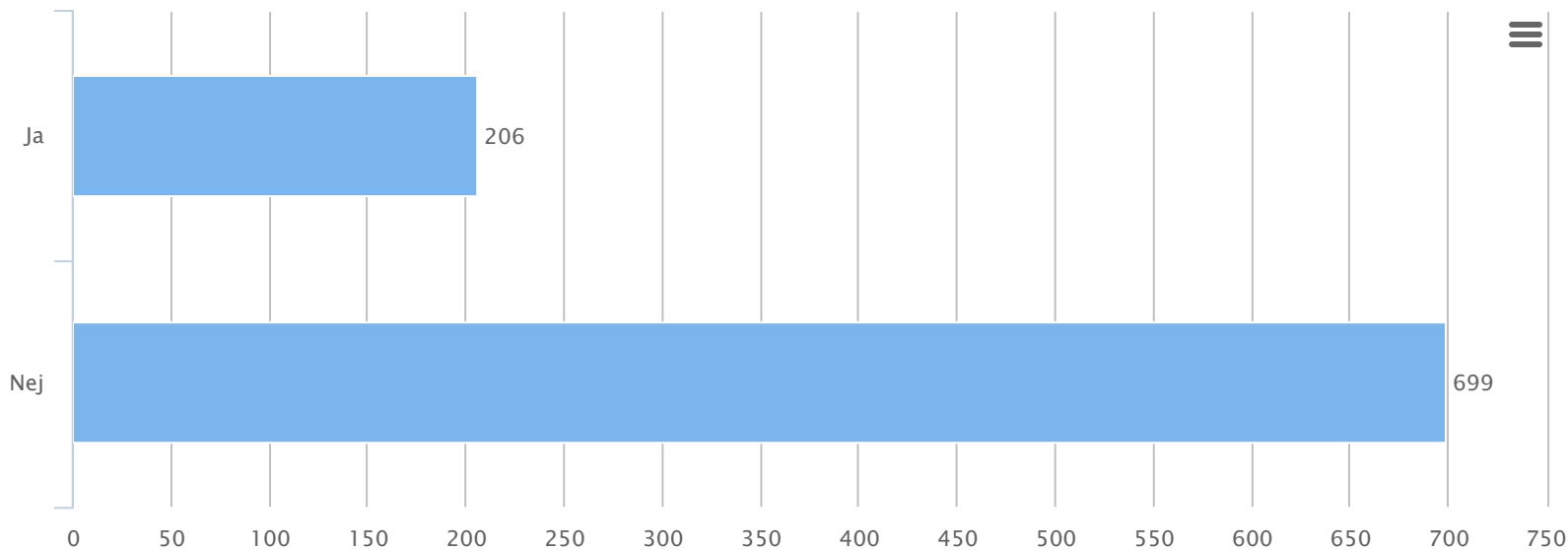
10. Hur anser du generellt att förskolan i Stockholm har utvecklats de senaste åren, när det gäller:

53 procent anser att tryggheten i förskolan i huvudsak eller helt har utvecklats åt fel håll. 15 procent anser att tryggheten i huvudsak eller helt har utvecklats åt rätt håll. 29 procent tycker att situationen är oförändrad.

Hot och våld mot förskollärare

11. Har du i din yrkesutövning som förskollärare blivit utsatt för hot eller våld under det senaste året?

23 procent av de svarande säger att de blivit utsatta för hot och våld i sin yrkesutövning som förskollärare under det senaste året. 77 procent svarar att de inte blivit det.

Förändringar för att förbättra förskolan

12. Vilka förändringar tycker du är viktigast för att förbättra förskolan?

tid (181) **ska** (184) **barngrupper** (189) **mer** (234)
mindre (258) **inte** (293) **till** (395) **r** (399) **p** (448)
barn (580) **för** (676) **att** (827) **och** (856)
Minska (178) **s** (174) **förskollärare** (161) **förskolan** (158)
barnen (155) **vara** (116) **resurser** (116) **personal** (114) **f** (111)
alla (103) **föräldralediga** (98) **Jag** (97) **fler** (96)

Här frågade vi förskollärarna vilka förändringar de tycker är viktigast att göra för att förbättra förskolan. Det inkom en stor mängd svar, som inte alla kan redovisas i denna rapport. Alla svar har lästs och tagits i beaktande. Nedan följer ett urval av svaren:

"Barngruppernas storlek, högre utbildningar och rätt utbildning för verksamheten. Ibland möjlighet till flexitid. Visa att man är stolt över förskollärarens viktiga roll och trivas i en bra arbetsmiljö."

"Nummer ett, ta bort heltidsrättigheten för föräldralediga alternativt tillsätt en extra personal till varje avdelning på grund av detta. Nummer två, att varje stadsdel ska ha sin egen kommunala vikariepool."

"Mindre barngrupper, mer pedagogisk utvecklingstid för förskollärare, 30-timmarsvecka för föräldralediga."

"Färre barn i grupperna samt färre barn per pedagog. Försöka få bort hushållssysslor som t ex disk för pedagogerna. Ta bort heltidsmöjligheten för föräldralediga. Kompetensutveckling för alla pedagoger."

"Färre barn per pedagog. Alltid överbemanning så att bortfall pga sjukdom, kurser, möten, administrativa kringuppgifter etc alltid gör att det finns tillräckligt med personal hela dagen och alla dagar. Slopa att barn till föräldralediga får gå 50 timmar i veckan."

"Tydlig organisation, Tid för planering, uppföljning och reflektion, mindre barngrupper, utbildade kompetenta människor som jobbar med barn och ekonomiskt stöd från stockholms stad/kommun."

"Vi behöver tid till att kunna se alla barn och möta alla barns behov. Vi behöver tid till att kunna planera och förbereda undervisningen och även de andra administrativa uppgifter som hör till yrket. Man känner ofta att man inte räcker till och att man inte kan känna att man gör ett 100% jobb på grund av detta."

"Mindre barngrupper! Det är inte att se till barnens bästa att ha så många barn i grupperna. Fler anställda förskollärare, möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling, högre lön för bättre status, ta bort rätten till heltid för föräldralediga barn."

"Ökad kompetens, ökade kunskaper hos de anställda. Fler förskollärare. Bättre möjligheter till individualiserad kompetensutveckling. Färre barn i grupperna. Mer resurser överlag. Jobba på att göra Stockholms Stad till en attraktiv arbetsgivare."

"Fler utbildade förskollärare för åldrarna de ska jobba med. Större personaltäthet i alla barngrupper. Pedagogtiden till barnen, inte till disk eller tvätt av sängkläder!"

"Barngrupperna måste ner, barns och pedagogernas hälsa måste komma i första hand, mindre antal barn i varje grupp."

"Att barn med behov av verksamhetsstöd får den hjälp och stöd de behöver. Här behövs det sättas in mera resurser."

"Minska barngrupperna och alla kringuppgifter förskollärare har. De som arbetar i barngrupp ska kunna fokusera på barnen och barnens utveckling utan att behöva planera andra kringuppgifter. Fokuset är barnens välmående och utveckling. För att kunna arbeta enligt läroplanen så måste det bli en förändring."

"Hjälpa utsatta barn i behov av resurser, fast vikarie som barn o pedagoger känner."